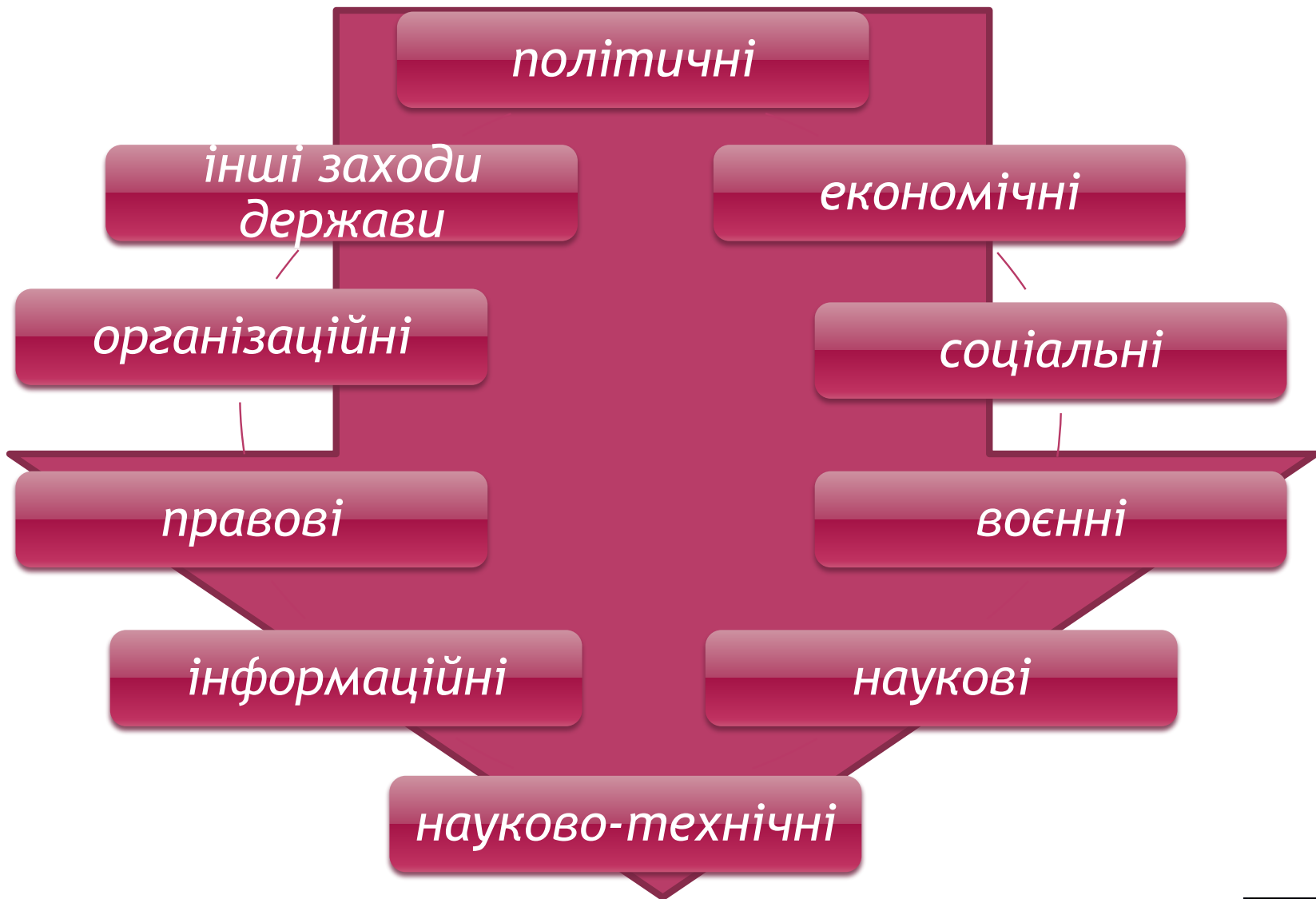

ТЕМА № 3: “ ВІЙСЬКОВИЙ ОБОВ’ЯЗОК І ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА. ”

1. Виконання громадянами України військового обов’язку, принципи комплектування Збройних Сил України особовим складом.
2. Строкова військова служба.
3. Військова служба за контрактом солдатів, сержантів і старшин.

ОБОРОНА УКРАЇНИ

підготовка до збройного захисту та її захист у разі збройної агресії або збройного конфлікту

Ст. 17 Конституції України

Захист суверенітету і територіальної цілісності України є найважливішою функцією держави, справою всього українського народу. Безпосередньо Конституція України покладає цю функцію на Збройні Сили України та інші військові формування в Україні.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ВІЙСЬКОВИЙ ОBOB'ЯЗОК І ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ» У СТАТТІ 1. «ВІЙСЬКОВИЙ ОBOB'ЯЗОК» ЗАКРІПЛЮЄ:

- Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України є конституційним обов'язком громадян України.
- В/обов'язок устанавлюється з метою підготовки громадян України до захисту Вітчизни, забезпечення особовим складом ЗСУ, інші утворені відповідно до законів України в/формування, посади в яких комплектуються в/службовцями.

СКЛАДОВІ ЧАСТИНИ ЗАГАЛЬНОГО ВІЙСЬКОВОГО ОБОВ'ЯЗКУ

підготовка громадян до військової служби

приписка до призовних діляниць

прийняття в добровільному порядку (за
контрактом) та призвів на військову службу

проходження військової служби

виконання військового обов'язку в запасі

проходження служби у військовому резерві

дотримання правил військового обліку

загальне в/навчання громадян (у воєнний час)

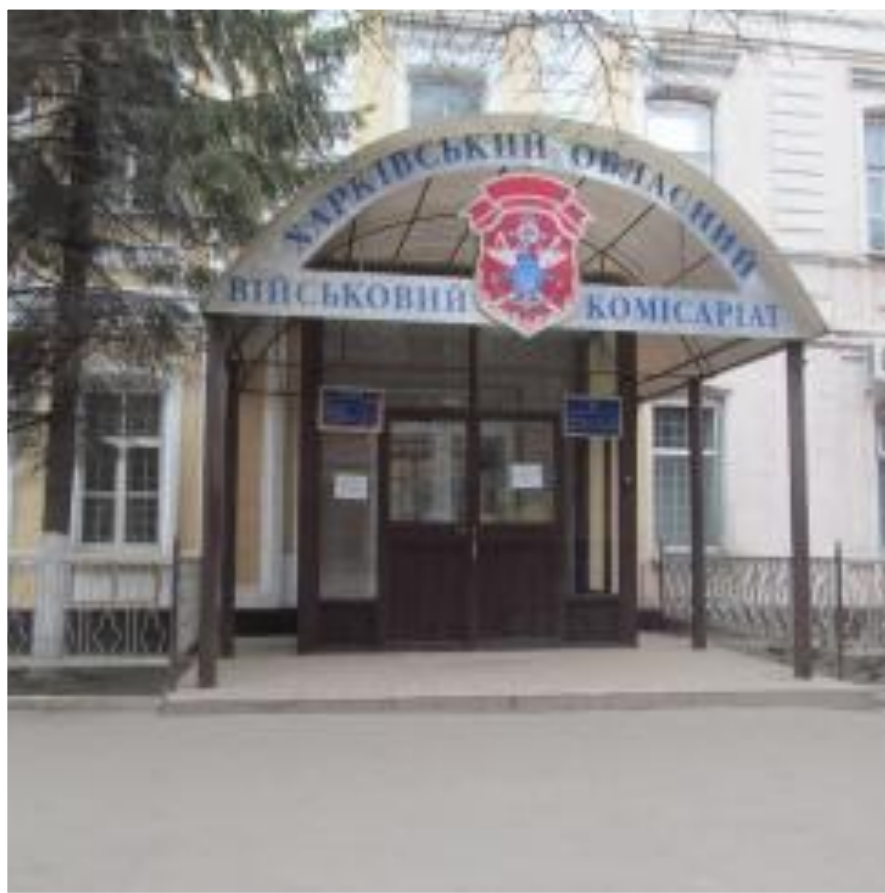
ПІДГОТОВКА ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ВКЛЮЧАЄ:

- ◎ *патріотичне виховання;*
- ◎ *допризовну підготовку, підготовку призовників з в/- технічних спеціальностей, підготовку у в/оркестрах, в/ліцях та ліцях з посиленою в/- фізичною підготовкою;*
- ◎ *підготовку до вступу у вищі ВНЗ та в/навчальні підрозділи вищих навчальних закладів;*
- ◎ *в/підготовку у ВНЗ за програмою підготовки офіцерів запасу;*
- ◎ *фізичну підготовку, лікувально-оздоровчу роботу;*
- ◎ *підвищення рівня освітньої підготовки;*
- ◎ *вивчення державної мови.*

ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ЗА ПРОГРАМОЮ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ.

- *проводиться у вищих ВНЗ та у ВНЗ.*
- *на добровільних засадах проходять студенти, придатні до в/служби за станом здоров'я та мор.-діловими якостями.*
- *програма підготовки офіцерів запасу визначається КМ України за поданням МО України.*
- *включається до навчальних планів ВНЗ як окрема навчальна дисципліна, за відповідною в/- обліковою спеціальністю.*
- *гр. України, які здобули вищу освіту, пройшли повний курс в/підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу, склали встановлені іспити та атестовані до оф/складу, присвоюється відповідне первинне в/звання офіцера запасу.*
- *У разі потреби вони за наказом МО України можуть бути призвані для проходження військової служби.*

- ⦿ Громадяни України, які не атестовані для присвоєння в/звання оф. складу після закінчення ВНЗ і не пройшли строкової в/служби, підлягають призову на строкову в/службу з урахуванням, за можливості, фаху, який вони здобули у вищому навчальному закладі, або за спорідненими ВОС.
- ⦿ Перелік ВОС, за якими ведеться в/підготовка громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу, визначається КМ України за поданням МО України, погодженим з центральним органом виконавчої влади в галузі освіти і науки. Обсяг підготовки офіцерів запасу за військово-обліковими спеціальностями визначається ГШ ЗСУ.
- ⦿ Під час навчальних зборів, передбачених програмами підготовки офіцерів запасу, на громадян України, які проходять таку підготовку, поширюються права та обов'язки, встановлені актами законодавства для військовозобов'язаних, призваних на збори.

Відбір призовного контингенту
- комплекс заходів, який здійснюється для забезпечення Збройних Сил України особовим складом необхідної чисельності, що відповідає встановленим законом вимогам стану здоров'я та соціальної підготовки.

Відбір призовного контингенту починається з приписки громадян до призовних дільниць і продовжується до часу відправлення їх у війська. Приписка громадян до призовних дільниць проводиться з метою взяття юнаків на облік, визначення їх кількості, ступеню придатності до військової служби, встановлення загальноосвітнього рівня, здобутої спеціальності і рівня фізичної підготовки.

ДО ПРИЗОВНИХ ДІЛЬНИЦЬ ЩОРОКУ ПРОТЯГОМ СІЧНЯ-БЕРЕЗНЯ ПРИПISУЮТЬСЯ ГРОМАДЯНИ, ЯКИМ У РІК ПРИПISКИ ВИПОВНЮЄТЬСЯ 17 РОКІВ. ПРИПISКА ПРОВОДИТЬСЯ РАЙОННИМИ ВІЙСЬКОВИМИ КОМІСАРІАТАМИ ЗА МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ.

ПРИПISЦІ ДО ПРИЗОВНИХ ДІЛЬНИЦЬ ПІДЛЯГАЮТЬ ВСІ ЮНАКИ, ЯКІ ПОСТІЙНО ЧИ ТИМЧАСОВО ПРОЖИВАЮТЬ НА ТЕРИТОРІЇ РАЙОНУ (МІСТА), КРІМ ОСІБ, КОТРІ ВІДБУВАЮТЬ ПОКАРАННЯ ЗА СУВОРИМИ ВИРОКАМИ В МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ, ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА.

Комісія по приписці

- ▶ придатний для в/служби та попередньо призначений до служби у ЗСУ чи іншому в/формуванні;
- ▶ тимчасово непридатний до в/служби, потр. лікування;
- ▶ підлягає напр. на додаткове мед. обстеження та проведення повторного мед. огляду;
- ▶ непридатний до в/служби в мирний час, обмежено придатний у в/час, підлягає взяттю на облік;
- ▶ непридатний до в/служби з виключенням з в/обліку, підлягає виключенню з в/обліку;
- ▶ підлягає взяттю на в/облік в/зобов'язаних засуджений до позб. волі, обм. волі, арешту, виправних робіт за вчинення злочину невеликої або середньої тяжкості, у тому числі із зв. від відбування покарання;
- ▶ підлягає викл. з в/обліку засуджений до позб. волі за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину.

Альтернативна (невійськова)

служба є службою, яка запроваджується замість проходження строкової в/служби і має на меті вик. обов'язку перед суспільством.

Право на альтернативну службу мають гр. України, якщо виконання в/ обов'язку суперечить їхнім релігійним переконанням і ці гр. належать до діючих згідно із законодавством України конфесій, релігійні переконання яких забороняють користуватися зброєю.

Види військової служби:

- *строкова військова служба;*
- *військова служба за контрактом осіб рядового, сержантського і старшинського складу;*
- *в/служба (навчання) курсантів (слухачів) вищих військових навчальних закладів, а також вищих навчальних закладів, які мають у своєму складі військові інститути, факультети військової підготовки, кафедри військової підготовки ;*
- *в/служба за контрактом осіб офіцерського складу;*
- *в/служба за призовом осіб офіцерського складу.*

Джерелом комплектування ЗСУ

- ◎ *є громадяни , які при наявності встановлених законом умов можуть бути прийняті на військову службу. Основним джерелом комплектування є особи чоловічої статі з 18 до 25 років. Крім того, на військову службу можуть бути прийняті жінки віком від 19 до 35 років, що мають медичну підготовку або споріднену з відповідною військовою спеціальністю за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України.*

Спосіб комплектування - це встановлений порядок залучення громадян України на військову службу.
Згідно до діючого законодавства існує *два способи залучення громадян до військової служби.*

призов
громадян на
військову
службу

добровільний
вступ громадян на

*загальний військовий
обов'язок - є
правовою основою
комплектування
Збройних Сил України
особовим складом,
але поступово
здійснюється перехід
на добровільний
спосіб проходження
військової служби.*

Строкова військова служба

- *На строкову військовою службу в мирний час призиваються придатні для цього за станом здоров'я громадяни України чоловічої статі, яким до дня відправлення у військові частини виповнилося 18 років, та старші особи, які не досягли 25-річного віку і не мають права на звільнення або відстрочку від призову на строкову військовою службу (далі - громадяни призовного віку).*

проведення чергового призову:

- *призовники, яким надійшла повістка РВК на прибуття до призовної дільниці для проходження призовної комісії, зобов'язані прибути в пункт і у строк, зазначені в повістці;*
- *у разі якщо за будь-яких обставин повістка не надійшла, громадяни призовного віку зобов'язані з'явитися до призовної дільниці в десятиденний строк з дня початку відповідного чергового призову, визначеного Указом Президента України;*
- *призовники, які змінили місце проживання, зобов'язані в семиденний строк прибути до РВК за новим місцем проживання для взяття на в/ облік;*
- *керівники підприємств, установ, організацій і навчальних закладів незалежно від підпорядкування та форм власності на вимогу військових комісаріатів забезпечують своєчасне прибуття громадян призовного віку до призовних дільниць.*

призовна комісія

голова комісії (заступник голови районної державної адміністрації (виконавчого органу міської ради);

члени комісії:

- районний (міський) військовий комісар;
- заступник керівника районного (міського) органу управління освітою;
- заступник начальника районного (міського) органу внутрішніх справ;
- лікар, який організовує роботу медичного персоналу щодо медичного огляду призовників;
- психолог соціальної служби районної державної адміністрації (виконавчого органу міської ради);
- представники ЗСУ та інших в/формувань, громадських організацій, підприємств, установ за попереднім узгодженням з головою комісії;
- секретар комісії.

В мирний час призову на строкову службу не підлягають громадяни:

- які визнані за станом здоров'я непридатними до в/служби в мирний час;*
- які до дня відправлення на строкову військову службу досягли 25-річного віку;*
- батько або мати, брат або сестра яких загинули, померли або стали інвалідами під час проходження в/ служби або зборів в/зобов'язаних.;*
- які до набуття громадянства України пройшли в/службу в інших державах;*
- які були засуджені за вчинення злочину до позбавлення волі, обмеження волі, арешту чи випр. робіт, у тому числі із зв. від відбування покарання;*
- яким після закінчення вищих навчальних закладів присвоєно військові звання офіцерського складу.*

Підстави надання відстрочки від призову на строкову військову службу

Відстрочка від призову за сімейними обставинами

за їх бажанням, надається призовникам, які мають:

- ⦿ *непрацездатних батька і матір чи одинокого непрацездатного батька (матір) або непрацездатних осіб, під опікою, піклуванням чи на утриманні яких перебував призовник, або осіб, над якими призовник здійснює опіку чи піклування, якщо вони не мають інших працездатних осіб - громадян України, зобов'язаних відповідно до законодавства їх утримувати;*
- ⦿ *неповнолітніх братів і сестер або непрацездатних братів і сестер незалежно від їх віку, якщо вони не мають інших працездатних осіб, крім призовника, зобов'язаних відповідно до законодавства їх утримувати;*

- ◉ *одинокого батька або одиноку матір, у яких на утриманні перебувають двоє чи більше неповнолітніх дітей, до досягнення старшим із них повноліття;*
- ◉ *дитину віком до трьох років або старшу трьох років, яка виховується без матері у зв'язку з її смертю або за рішенням суду;*
- ◉ *двох і більше дітей;*
- ◉ *дитину-інваліда;*
- ◉ *дружину-інваліда;*
- ◉ *вагітну дружину.*

відстрочка від призову на строкову в/службу за сімейними обставинами за власним бажанням може надаватися призовнику, який є сиротою.

за наявності в сім'ї двох і більше синів, один з яких проходить строкову в/службу, відстрочка від призову на строкову в/службу за сімейними обставинами може надаватися призовнику на час проходження строкової в/служби його братом.

у разі якщо призову на строкову в/службу підлягають кілька синів одночасно, відстрочка може надаватися одному з них за їх бажанням з урахуванням пропозиції батьків.

районна (міська) призовна комісія може прийняти рішення про надання призовнику відстрочки від призову на строкову в/службу за сімейними обставинами, незважаючи на небажання призовника нею скористатися, виходячи при цьому з того, що його призов може суттєво погіршити матеріальне становище осіб, яких відповідно до законодавства він повинен утримувати.

Відстрочка від
призову за станом
здоров'я на строк до
одного року
надається
призовникам, які
визнані під час
медичного огляду
тимчасово
непридатними до
військової служби.

Відстрочка від призову для продовження навчання

- загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах з денною формою навчання. У разі досягнення такими призовниками 21-річного віку відстрочка втрачає силу;
- у ВНЗ з денною формою навчання, у тому числі під час здобуття наступного вищого освітньо-кваліфікаційного рівня вищої освіти;
- у середніх або вищих духовних навчальних закладах з денною формою навчання;
- в інтернатурі, аспірантурі або докторантурі з відривом або без відриву від виробництва.

Відстрочка від призову на строкову військову службу для здобуття освіти

- ⦿ *надається один раз за період навчання, і громадяни призовного віку, відраховані з навчальних закладів за власним бажанням, за невиконання навчального плану, порушення умов контракту або недисциплінованість втрачають право на відстрочку від призову на строкову військову службу незалежно від їх повторного зарахування до того чи іншого вищого навчального закладу або поновлення у вищому навчальному закладі.*

ВІДСТРОЧКА ДЛЯ ПРОДОВЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- педагогічним працівникам загальноосвітніх навчальних закладів;
- медичним працівникам у сільській місцевості;
- наукові працівники в установах НАНУ;
- випускникам ПТН закладів - на один рік з дня закінчення навчального закладу;
- священнослужителям - на час виконання обов'язків священнослужителя;
- кандидатам у народні депутати України;
- сел. та міським головам і депутатам місцевих рад;
- фермерам - на строк не більше одного року з моменту отримання для цієї діяльності земельної ділянки.

- *Відстрочка від призову на строкову в/службу надається призовникам, щодо яких провадиться дізнання чи досудове слідство або стосовно яких кримінальна справа розглядається судом, - до прийняття відповідного рішення.*
- *Призовники, яким надано відстрочку від призову на строкову військову службу, зобов'язані щороку до 1 жовтня подавати у районні (міські) військові комісаріати документи, що підтверджують їх право на відстрочку.*
- *Призовники, які втратили підстави для надання відстрочки, а також особи, які не мають права на відстрочку або підстав для звільнення від призову на строкову військову службу і не призвані з різних причин на строкову військову службу у встановлені строки, повинні бути призвані під час здійснення чергового призову.*

Строки строкової військової

- служби в календарному обчисленні встановлюються для солдатів і матросів, сержантів і старшин, які проходять строкову в/службу в ЗСУ - до 12 місяців; для матросів і старшин, які проходять строкову в/службу на кораблях, суднах і в берегових частинах бойового забезпечення ВМС ЗСУ - до 18 місяців; для осіб, які мають вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем підготовки спеціаліста або магістра, - до 9 місяців.
- Початок проходження військової служби - день відправлення у в/частину з військового комісаріату.
- Закінчення проходження військової служби - день виключення в/службовця зі списків о/с в/ч.

Звільнення зі служби

- ⦿ *в/службовців строкової служби, які вислужили встановлені строки служби, - на підставі Указу Президента України.*

Військова служба за контрактом солдатів, сержантів і старшин.

- На в/службу за контрактом осіб рядового, сержантського і старшинського складу приймаються громадяни, які пройшли професійно-психологічний відбір і відповідають установленим вимогам проходження військової служби:
- військовослужбовці, які прослужили на строковій військовій службі не менше трьох місяців;
- громадяни призовного віку, які мають вищу, професійно-технічну або повну загальну середню освіту і не проходили строкової військової служби;
- військовозобов'язані, а також жінки, які не мають військових звань офіцерського складу, з відповідною освітою та спеціальною підготовкою віком від 18 до 40 років.

Граничний вік перебування на військовій службі

- для в/службовців рядового, сержантського і старшинського складу, які проходять в/службу за контрактом, - до 45 років.

строки в/служби в календарному обчисленні:

- для військовослужбовців, прийнятих на посади рядового складу, - 3 роки;
- для військовослужбовців, прийнятих на посади сержантського і старшинського складу, - 5 років;
- для курсантів ВВНЗ та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів - час навчання у вищому військовому навчальному закладі або військовому навчальному підрозділі вищого навчального закладу;

- ◎ Початком проходження військової служби за контрактом вважається: день зарахування до списків особового складу військової частини (військового навчального закладу, установи тощо) - для громадян, прийнятих на військову службу за контрактом;
- ◎ Закінченням проходження військової служби вважається день виключення військовослужбовця зі списків особового складу військової частини (військового навчального закладу, установи тощо) у порядку, встановленому положеннями про проходження військової служби громадянами України

ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ ВВАЖАЮТЬСЯ ТАКИМИ, ЩО ВИКОНУЮТЬ ОBOB'ЯЗКИ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ:

- на території в/ч або в іншому місці роботи (занять) протягом робочого (навчального) часу, включаючи перерви, встановлені розпорядком (розкладом занять);
- на шляху прямування на службу або зі служби, під час службових поїздок, повернення до місця служби;
- поза в/ч, якщо перебування там відповідає обов'язкам в/службовця або його було направлено туди за наказом відповідного командира;
- під час виконання державних обов'язків, у тому числі у випадках, якщо ці обов'язки не були пов'язані з військовою службою;
- під час виконання обов'язку з урятування людського життя, охорони державної власності, підтримання в/дисципліни та охорони правопорядку.

ЗВІЛЬНЕННЯ ЗІ СЛУЖБИ

у зв'язку із закінченням строку контракту;

за станом здоров'я;

за віком;

у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів;

через сімейні обставини або з інших поважних причин, перелік яких встановлено КМ України;

через службову невідповідність;

у зв'язку з обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили, яким призначено покарання у виді позбавлення волі, обмеження волі, позбавлення в/звання чи позбавлення права займати певні посади;

у зв'язку з позбавленням в/звання в дисц. порядку;

у зв'язку із сист. невиконанням умов контракту командуванням (за бажанням в/службовця);

у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем.

Гарантії правового і соціального захисту військовослужбовців

- "Про Збройні Сили України",
- "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей",
- "Про пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших осіб",
- "Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються із служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їхніх сімей" та іншими законами.

Висновки:

- *Загальний військовий обов'язок гр. України встановлюється з метою забезпечення виконання функції держави щодо оборони України, забезпечення комплектування ЗСУ та інших в/формувань створених відповідно до законодавства України, а також підготовки до захисту України.*
- *Проходження громадянами України в/служби здійснюється відповідно положень Закону України “ Про загальний військовий обов'язок і військову службу ”, Положень про порядок проходження служби різними категоріями військовослужбовців. Цій порядок чітко регламентований та встановлений з метою якісного виконання загального військового обов'язку громадянами України.*